

Nr 764

Av herrar **Ohlin** och **Hedlund**, *angående stabiliseringspolitiken.*

(Lika lydande med motion nr 594 i Första kammaren)

Allt tydligare framträder att den ekonomiska politik som förts under den nuvarande regeringens ledning inte förmår lösa de centrala stabiliseringspolitiska problemen. Dessa har tvärtom under det senaste året skärpts på ett mycket allvarligt sätt. Stegringen av den allmänna pris- och kostnadsnivån har — mätt i konsumentprisindex — uppgått till ca 5 % under loppet av 1966, samtidigt som prisutvecklingen hos våra viktigaste handelspartners varit lugnare. Detsamma gäller kostnaden per arbetstimme i pengar räknat. Däremot har realinkomsten per huvud stigit mindre än i de flesta andra industriländer. Den allmänna bilden, betraktad över en flerårsperiod tillbaka, visar också att prisutvecklingen i Sverige — bortsett från Danmark — varit den mest ogynnsamma bland OECD-länderna. Den aktuella trenden i fråga om den svenska kostnadsutvecklingen i relation till utvecklingen utomlands pekar i en för vårt lands vidkommande ogynnsam riktning. Någon nämnvärd ljusning i fråga om bytesbalansen med utlandet, vilket man från regeringens sida lät förmoda under sommaren, har trots bilimportens sannolikt ej bestående minskning inte inträtt. Underskottet för 1966 beräknas nu till 1 350 milj. kr. mot 1 511 milj. kr. för 1965 och skulle med oförändrad ekonomisk politik enligt konjunkturinstitutets prognoser växa till 1 750 milj. kr. för 1967. Trots de särskilda åtgärder i syfte att dämpa den inhemska efterfrågan som föreslås i statsverkspropositionen tenderar underskottet i bytesbalansen enligt konjunkturinstitutet åter att växa under år 1967 (till ca 1 400 milj. kr.). Det nya men i betraktande av kostnadsutvecklingen inte överraskande inslaget i bilden är de oroande tendenserna i sysselsättningsläget. Antalet företagsnedläggelser eller andra former av driftinskränkningar har ökat starkt under 1966. Medan antalet anställda som blivit arbetslösa i samband med nedläggningar eller produktionsomläggningar tidigare utgjorde 8 000 à 9 000 per år, uppgick antalet permitterade under 1966 till 20 000. Någon omedelbar vändning i gynnsam riktning kan inte skönjas. Tvärtom pekar olika omständigheter på ökning av omställningsarbetslösheten.

Till den allmänna bilden av den svenska samhällsekonomiens aktuella läge hör också den relativt svaga produktionsutvecklingen. Tillväxten i den samlade produktionen av varor och tjänster (nationalinkomsten) har under de senaste två åren varit svagare i Sverige än genomsnittet för Västeuropa. Det gäller i markerad grad det senaste året, då den svenska nationalinkomsten i fasta pri-

ser endast ökade med 2,9 %. Även för 1967 förutses enligt konjunkturinstitutet en något svagare produktionsutveckling i Sverige än för Västeuropa som helhet (exklusive Storbritannien).

Grundläggande misstag i den förda regeringspolitiken

De svårigheter som kännetecknar den ekonomiska utvecklingen i Sverige och som vad arbetsmarknadsproblemen gäller kan komma att direkt beröra de omedelbara försörjningsmöjligheterna för tiotusentals enskilda familjer sammanhänger självfallet med en rad olika omständigheter. I stor utsträckning kan dessa härledas till misstag och försummelser som den nuvarande regeringen begått i sin ekonomiska politik. I olika sammanhang har vi angivit och utförligt belyst de misstag och försummelser som begåtts. Sammanfattningsvis vill vi här peka på några av de viktigaste:

1. Skadeverkningarna för såväl den enskilde som hela samhällsekonomin av en ständigt fortgående penningvärdeförsämring av den omfattning som denna haft under de senaste åren har negligerats.
Intresset att med enregi och målmedvetenhet bekämpa inflationen har varit otillräckligt. I grunden ligger en allvarlig felbedömning från regeringens sida av inflationens verkningar.
2. Planeringen av reformarbetet och dess anpassning till de statsfinansiella och samhällsekonomiska resurserna har varit synnerligen bristfällig.
3. Den bristande planeringen har lett till ryckighet i finanspolitiken. Denna har också i stort sett anpassats dåligt till den faktiska konjunktursituationen.
4. I särskilt hög grad har ryckighet utmärkt regeringens politik på bostadsområdet. Det har lett till överansträngning av resurserna under vissa perioder med bl. a. kraftiga kostnadsstegringar som följd. Plötsliga kastningar har gjorts för att söka mildra skadeverkningar av gjorda feldispositioner.
5. Kapitalförsörjningen i fråga om såväl bostadssektorn som företagsinvesteringarna har försumrats. En direkt avvisande inställning har intagits gentemot flertalet väckta förslag att stimulera det enskilda sparandet. Företags-sparandet har medvetet strypts. Följden har blivit ett krisartat läge på kapitalmarknaden, som trots höga räntor lett till regleringar, marknadssplittring och direkt omöjlighet för många företag att få erforderlig kredit.
6. Det alltmera markerade behovet att reformera skattesystemet — bl. a. i syfte att förbättra de svenska företagens konkurrensläge gentemot utlandet till gagn för de anställda — har mötts med oförståelse.

Listan av försummelser och misstag i regeringspolitiken skulle kunna göras både längre och mera detaljerad. Men den anförda uppräkningslistan torde vara tillräcklig för att visa de enligt vår mening viktigaste kardinalfelen i den förda politiken: den slappa hållningen gentemot inflationen, den bristande planeringen

och felgreppen i fråga om kapitalförsörjningen. Med dessa misstag hänger den bristande verksamheten i fråga om konkurrensläget gentemot utlandet nära samman.

Ökade risker för arbetslöshet

De strukturrationaliseringsproblem som nu framträder med sådan skärpa inom vissa delar av svenskt näringsliv bör ses mot bakgrunden av den förda regleringspolitiken. Att de blivit så besvärande beror nämligen inte bara på de alltid pågående tekniska förändringarna, som inom stora områden ökar fördelarna av stordrift och specialisering. I inte ringa utsträckning är orsaken att söka däri att det allmänna kostnadsläget i Sverige utvecklats så ogynnsamt i förhållande till kostnadsläget utomlands, att möjligheterna att vinna avsättning för svenska produkter till kostnadstäckande och lönsamma priser allvarligt försämrats. Även i fråga om en mängd företag med produktion huvudsakligen inriktad på den inhemska marknaden uppträder i princip samma konkurrens- och avsättningsproblem. I båda fallen, ehuru mest utpräglat inom vissa delar av exportnäringarna, leder utvecklingen till starkt minskade självfinansieringsmöjligheter. Dessa har under senare år dessutom minskats genom regeringens ekonomiska politik i fråga om pensionsfonden och otillräckliga avskrivningsmöjligheter, och kreditmarknaden har samtidigt strypts genom en starkt åtstramande kreditpolitik med obetydlig tillgång till den utländska kapitalmarknaden. För den enskilde löntagaren och hans familj blir resultatet av en sådan politik ökade risker för arbetslöshet.

Starkare budgetpolitik skapar förutsättningar för lättnad i kreditpolitiken

Från regeringssidan söker man nu skapa intrycket att de strukturrationaliseringsproblem som aktualiserats utgör problem av en mer eller mindre ny natur, som alltså inte skulle ha förekommit tidigare. Det är en felsyn. Vad som gör dagens problem så besvärliga är att kapitalförsörjningen för de nödvändiga rationaliseringarna i så hög grad försvårats genom en under lång tid felaktig ekonomisk politik.

Bland de kortsiktiga åtgärder som måste vidtagas för att underlätta lösningen av de trängande, aktuella kapitalförsörjningsproblemen och för att vända den oroande utvecklingen i fråga om bytesbalansen i rätt riktning bedömer vi en förstärkning av finanspolitiken, jämfört med innevarande år, som nödvändig. Det i statsverkspropositionen framlagda budgetförslaget för nästa finansår innebär en förstärkning av budgetsaldot med ett belopp av storleksordningen 900 milj. kr. i jämförelse med det nu beräknade utfallet av innevarande budgetår. Detta bör få en verkan i rätt riktning på kapitalförsörjningen. Detta ståndpunktstagande från vår sida innebär inte att vi på längre sikt godtar den avvägning mellan kollektivt och enskilt sparande som regeringens politik leder till.

Konjunkturtendenserna såväl inom landet som på för svensk ekonomi viktiga

utlandsmarknader framstår som synnerligen osäkra. Budgetförslaget i statsverkspropositionen är i huvudsak grundat på material rörande konjunkturutvecklingen som framtagits under loppet av hösten 1966. Uppgifter som framkommit senare — bl. a. i konjunkturinstitutets senaste konjunkturbarometer — antyder att bedömningen på höstmaterialet kan vara väl optimistisk. För dagen vill vi likväl inte förorda någon väsentlig ändring av den i statsverkspropositionen föreslagna förstärkningen av budgetpolitiken, men vi vill betona att riskerna för en nedgång i sysselsättningsläget måste följas särskilt noga. Den förstärkning av budgetläget som nu åstadkommes bör skapa möjlighet för en lättnad i kreditpolitiken, ev. också i finanspolitiken om konjunktursituationen skulle visa viktiga tendenser. Det bör emellertid betonas att den svaga bytesbalansen i hög grad begränsar vår rörelsefrihet vad beträffar en allmän lättnad i såväl finans- som kreditpolitiken. Detta är en allvarlig olägenhet, som blivit följden av regeringens misstag. Den aktuella osäkerheten i fråga om utvecklingen av sysselsättningsläget gör det angeläget att riksdagen inte behandlar arbetsmarknadsanslagen och vissa andra näringspolitiska anslag för nästa budgetår förrän i ett senare skede av vårsessionen och skapar en så god beredskap som möjligt.

Särskilda insatser erfordras för att trygga sysselsättningen

Det ansträngda läge som regeringspolitiken skapat för bl. a. näringslivets kapitalförsörjning gör det nödvändigt att särskilda insatser nu göres från statsmakternas sida för att underlätta kapitalanskaffningen för genomförande av de strukturrationaliseringar och andra effektivitetshöjande rationaliseringar som framstår som oundgängliga för att trygga framåtskridande och sysselsättning inom ramen för ekonomiskt bärkraftiga företagsenheter. Formerna för dessa särskilda insatser vill vi hålla öppna i avvaktan på de förslag som aviserats från regeringens sida. Det grundläggande är att kapitaltillgången ökas. Vi vill här betona nödvändigheten av att sådana former väljes att en företagsekonomiskt rationell bedömning garanteras och att i övrigt inga särskilda villkor fästas från statens sida. Det synes oss också angeläget att en sådan differentiering av de särskilda insatserna eftersträvas att även mindre företag kan komma i fråga.

Beredskap för konjunkturbedgång

Som vi tidigare påpekat råder viss osäkerhet rörande bedömningen av konjunkturutvecklingen. En ökad beredskap som tar sikte på möjligheterna av en väsentlig försämring av konjunkturerna är i detta läge nödvändig. Höjningen av beredskapsgraden måste omfatta en rad olika områden. Kungl. Maj:t bör sålunda ta initiativ i syfte att *planera* en väsentlig ökning av bostadsbyggandet. Detaljplaneringen genom arbetsmarknadsstyrelsen för vissa byggnads- och anläggningsarbeten i beredskapsreserven bör överses så att redan under de närmaste månaderna bästa möjliga beredskap åstadkommes. Riksbanken bör vara beredd att i större omfattning tillåta emissioner av obligationslån för industriella

och andra investeringar. Myndigheterna bör utan tidsutdräkt kunna frisläppa oprioriterade byggen. Om regeringens förslag om en 25 %-ig investeringsavgift skulle gå igenom, innebär det risk för att bl. a. den kommunala planeringen för sådana byggen försämras. Möjligheten att öka de s. k. provisoriska skolbyggena bör särskilt observeras. Regeringen bör vidta förberedelser för att genom användning av företagens investeringsfonder för konjunkturutjämning även andra investeringar än byggnadsinvesteringar skall kunna få höjd beredskap. Man bör uppta förberedande förhandlingar, som möjliggör tidigareläggning av beställningar på ur sysselsättningssynpunkt speciellt känsliga områden, exempelvis gällande textilindustri och framställning av en del varor för försvaret. Att riksbankens ränte- och kreditpolitik anpassas till ett sådant ändrat läge betraktar vi som självklart.

Långsiktigt stabiliseringsprogram

Något effektivt stabiliseringsprogram har ännu inte framlagts från regeringens sida. Finansministern räknar t. ex. med en prisstegring om 4,5 proc. som bl. a. måste ses mot bakgrunden av att inträffade och förväntade prisstegringar medför en fortsatt press uppåt på den allmänna kostnadsnivån. Treårsavtalen har emellertid erbjudit en tidsfrist som arbetsmarknadsparterna å sin sida ansett böra användas för inbördes överläggningar om lönebildningssystemet. Det är enligt vår uppfattning viktigt att statsmakterna genom *sina* åtgärder skapar bättre förutsättningar än hittills för stabil ekonomisk utveckling, så att alla medborgare får del av de ekonomiska framstegen. Till viss del kan dessa förutsättningar bäst skapas genom samråd mellan statsmakterna och arbetsmarknadsparterna samt företrädare för andra folkgrupper.

Det krav på upprättande av ett samlat stabiliseringsprogram som vi framförde vid fjolårets riksdag har lika stor aktualitet i dag. Vi anser oss därför på nytt böra framföra detta krav. Det av oss förordade stabiliseringsprogrammet innefattar bl. a. följande åtgärder.

1. Fastare statlig budgetplanering. Rullande femårsplan

Som vi framhållit ovan har den statsfinansiella och samhällsekonomiska planeringen av reformarbetet varit synnerligen bristfällig. Vi underströk i vår fjolårsmotion att en angelägenhetsgradering och tidsplanering måste göras av reformarbetet avseende en framförliggande flerårsperiod, inom ramen för de under samma period väntade statsinkomsterna. För att nå detta syfte förordade vi som arbetsinstrument en flerårsplan för statens utgifter och inkomster. Denna borde förslagsvis omfatta fem år, varvid för de första tre åren en mera preciserad planering borde eftersträvas. Genom sin »rullande» karaktär skulle planen medge viss anpassning till det aktuella läget. Men en betydligt större stadga skulle vinnas för statsfinansernas utveckling.

Inte minst med tanke på den höjd som den allmänna skattenivån nu nått sy-

nes det oss ännu mer angeläget att en sådan fastare planering av statsutgifternas utveckling kommer till stånd. Det bör ligga i ett sådant systems natur att en noggrann prövning av nya statliga utgifter och rationalisering av den statliga verksamheten ingår i ramen för den rullande flerårsplaneringen.

Såsom vi framhöll i fjol måste en mera genomarbetad långtidsplanering av den statliga budgeten ingå i en översiktlig framtidsbedömning av hela den offentliga sektorn. På så sätt erhålles nämligen underlag ur en bredare samhällsekonomisk synvinkel för angelägenhetsgradering och tidsplacering av olika uppgifter och reformer.

Vi framställer yrkande om en fastare statlig budgetplanering i en särskild motion.

2. Arbetskraftsbudget

En central del av det grundmaterial som i ökad utsträckning behövs för den offentliga utgiftsplaneringen måste utgöras av mera omsorgsfullt utarbetade analyser av tillgången på olika slag av arbetskraft och möjliga ändringar däri samt av det väntade behovet vid den planerade reformeringen av samhället. För detta ändamål bör, som vi tidigare föreslagit, en nationalbudget i arbetskraftstermer upprättas. Denna skulle ge en redovisning av arbetskraftens totala användning, den sannolika framtida tillgången på arbetskraft av skilda slag och med olika utbildning samt prognoser rörande de framtida arbetskraftsbehoven till följd av väntad samhällsutveckling och föreslagna eller planerade reformer. Härigenom skulle såsom vi tidigare framhållit en samhällsekonomiskt god anpassning av reformer och investeringar inom ramen för resurserna underlättas. Samtidigt skulle ett fastare underlag erhållas för utbildningsväsendets fortsatta utbyggnad inte minst därigenom att en fortlöpande översyn skulle göras av de på så sätt utarbetade prognoserna rörande arbetskraftstillgång och arbetskraftsbehov. Den grundläggande investering som utfördes inom ramen för den senaste långtidsutredningen skulle alltså följas upp genom återkommande revisioner.

Yrkande om upprättande av en arbetskraftsbudget framställs i särskild motion.

3. Översyn av statsutgifterna

Det är en känd erfarenhet att formerna för riksdagens behandling av anslagsfrågorna lämnar föga utrymme för granskning av budgeten ur besparingssynvinkel. Det är sålunda med nuvarande former praktiskt omöjligt att i tid göra en samtidig avvägning av olika utgiftsanspråk inom skilda huvudtitlar. För att möjliggöra en sådan granskning och avvägning under parlamentariska former är det nödvändigt att en parlamentariskt sammansatt utredning tillsättes. Vi vill erinra om att statsutskottet tidigare uttalat att statsutgifterna tid efter annan borde bli föremål för en samlad översyn i besparingssyfte. Vi föreslår

alltså att en parlamentarisk utredning tillsättes för översyn av statsutgifterna för att nå effektivitetsvinster och kostnadsbesparingar.

Yrkande framföres av formella skäl i särskild motion.

4. Skattereform

Enligt vår mening är det viktigt att åtgärder vidtages som förbättrar de svenska företagens konkurrensläge gentemot utlandet. Bland annat för att skapa ökad trygghet i sysselsättningen för de anställda är åtgärder i detta syfte angelägna. Utvecklingen under fjolåret och det bekymmersamma läget för vissa delar av exportnäringen torde bestyrka en sådan iakttagelse.

Den reform av skattesystemet med övergång till mervärdeskatt och lättnader i inkomstskatterna som krävts, bl. a. från vår sida sedan flera år tillbaka, är en av de åtgärder som måste genomföras för att stärka de svenska företagens konkurrensläge. Den nuvarande omsättningsskattens konstruktion med dess inslag av permanent beskattning av företagens investeringar och inköp av produktionsförnödenheter ger nämligen svensktillverkade varor en ogynnsam konkurrensituation i förhållande till utländska företag, som i allmänhet arbetar under andra och mera gynnsamma skattemässiga betingelser i fråga om den indirekta beskattningens konstruktion i hemlandet och dessutom undgår en diskriminering i form av utländska importavgifter. En omläggning av den nuvarande omsättningsskatten till en generell indirekt skatt av en s. k. mervärdeskattetyyp skulle undanröja dessa olägenheter. Omläggningen skall i princip kombineras med en avveckling av flertalet av de nu utgående särskilda punktskatterna med undantag för sådana som är socialt eller medicinskt motiverade (sprit och tobak) eller uttas för vägväsendets behov. Omläggningen skall ge en enhetlig och konsumtionsneutral indirekt beskattning. Detta underlättar inte bara skattesystemets konstruktion utan är också av särskild betydelse för svenska företag som avsätter sin produktion helt eller huvudsakligen på hemmamarknaden i konkurrens med utländska företag. Största möjliga administrativa enkelhet i utformningen måste eftersträvas. I samband med en sådan omläggning av den indirekta beskattningen bör utrymme skapas för lättnader i den direkta personliga inkomstbeskattningen genom sänkta marginalsatser och sänkt inkomstskatt för lägre inkomster. En sådan genomgripande på en gång beslutad men eventuellt i etapper genomförd reform bör också kombineras med förstärkning av stödet till barnfamiljerna, pensionärerna och de handikappade.

De svårigheter i fråga om kapitalförsörjningen som många företag nu upplever och som i stor utsträckning utgör direkta hinder för genomförande av nödvändiga investeringar och andra produktivitetshöjande åtgärder sammanhänger bl. a. med att skattelagstiftningen sedan länge lämnat otillräckliga möjligheter för konsolidering och självfinansiering. Vi bedömer det som angeläget att det utredningsarbete som pågår rörande företagsbeskattningen påskyndas och att förslag utarbetas i syfte att öka möjligheterna till företagssparande och själv-

finansiering. Sådana reformer inom företagsbeskattningen skulle underlätta investeringar och rationalisering inom produktionslivet. Vi vill i detta sammanhang betona att olika företagsformer bör ges likvärdiga möjligheter.

Yrkande rörande reformer inom beskattningen framföres i särskild motion.

5. Stimulans för det enskilda sparandet

I fjol kunde konjunkturinstitutet konstatera att en nedgång i den enskilda personliga sparandet hade ägt rum under 1965. Utvecklingen under 1966 har enligt konjunkturinstitutets nu redovisade analyser icke innefattat någon höjning av den enskilda sparkvoten, och för 1967 pekar kalkylerna närmast på en sjunkande trend i sparkvoten. Det är en ytterst oroande utveckling. I nationalbudgeten till årets finansplan skildras den här beskrivna utvecklingen såsom återgång till en mera »normal» nivå från en viss uppgång under år 1964. Med hänsyn till sparandets betydelse för investeringarna (bostäder, sjukhus, skolor, vägar, industriella anläggningar m. m.) kan utvecklingen under de senaste åren knappast betecknas såsom tillfredsställande. Det torde vara uppenbart att den ogynnsamma utvecklingen av det enskilda sparandet som inträffat i hög grad betingas av den oro för en fortgående och kraftig pennigvärdeförsämring som den förda regeringspolitiken framkallat bland allmänheten. Lusten att spara stimuleras inte då pengarna förlorar i värde i den omfattning som skett genom regeringens politik. Det är då desto angelägnare att vidta särskilda åtgärder för att stärka sparviljan. I synnerhet är det viktigt att främja det långsiktiga sparandet. Åtgärder i detta syfte kan såsom vi tidigare föreslagit genomföras inom ramen för skattelagstiftningen, t. ex. att skattelättnader medges för medel upp till visst belopp som insättes och står sparade viss tid på särskilt konto. Förslag härom framföres i särskilda motioner.

En annan väg som vi också tidigare framhållit är utgivning av värdefasta obligationer. Dessa emitteras mot en lägre ränta än den för marknaden eljest gällande nominalräntan men med en fixerad garanti för obligationens realvärde. Efter det utredningsarbete som utförts, bl. a. genom värdesäkringskommittén och professor Tord Palander, har riksgäldskontoret undersökt olika alternativ för indexreglerade låneemissioner. Vi anser det angeläget att de tekniska förberedelserna för utgivning av indexlån fortsättes och slutföres. De särskilda skatterättsliga problem som ev. ännu ligger olösta måste bl. a. utan ytterligare dröjsmål klarläggas.

Eftersom vi i stort sett saknar en marknad för värdefasta obligationslån har vi ansett det mest ändamålsenligt att en utgivning i första hand sker av ett statligt värdefast obligationslån. Obligationerna skulle emitteras i mindre valörer med inriktning på småspararna bland allmänheten. Dessa sparare skulle härigenom i denna sparform få ett skydd mot kapitalförlust till följd av inflation, vilket de för närvarande i stor utsträckning saknar.

6. Stabiliseringspolitiska rundabordskonferenser. Ekonomisk-socialt råd

Såsom vi framhöll i fjolårets motion måste en framgångsrik stabiliseringspolitik bygga på förtroende för statsmakternas vilja och förmåga att med kraft och målmedvetenhet arbeta för penningvärdets försvar. Börjar detta förtroende att svikta kan utvecklingen snabbt glida ut i en svårkontrollerad och accelererad inflation. Härvid kommer såsom nu är fallet i vårt land förr eller senare konkurrensläget gentemot utlandet i fara och bytesbalansen att bli försvagad. I en sådan fortlöpande inflation med det sviktande förtroendet för de styrandes förmåga att skydda penningvärdet är det helt naturligt att arbetsmarknadens organisationer strävar efter att i avtalen kompensera sig för väntad prisstegring för att skydda sina medlemmars intressen och reella levnadsstandard. Det kan inte nog understrykas att arbetsmarknadsparternas frihet att träffa avtal är en omistlig tillgång i en demokratisk samhällsordning. Statliga ingrepp i lönepolitiken bör icke komma i fråga.

I fjolårsmotionen påpekade vi vidare att arbetsmarknads- och intresseorganisationerna självklart är beredda till det ansvar som svarar mot deras faktiska inflytande över samhällsekonomin. Alla grupper är naturligt ense om angelägenheten att motverka inflationens förlopp som urholkar löneökningarnas reella värde. Detta intresse föreligger självklart oberoende av om inflationen härrör från efterfrågesidan eller från kostnadssidan. Men det måste, som vi tidigare framhållit, vara *regeringens* sak att se till att ett av lägets krav betingat samråd kommer till stånd och att medverka till att gynnsamma institutionella förutsättningar skapas. Det kan ske genom stabiliseringspolitiska rundabordskonferenser där företrädare för det allmänna, arbetsmarknadsorganisationerna och näringslivet samt fristående ekonomisk expertis skulle delta. Konferensen skulle ha som sin främsta uppgift att klarlägga de samhällsekonomiska förutsättningarna för en reell inkomstförbättring för alla grupper, såväl de som är verksamma i arbetslivet som pensionärerna, samt påvisa att denna förbättring för dem alla lättare uppnås om en allmän uppressning av kostnadsnivån undviks och att garantier kan skapas för att återhållsamhet i fråga om nominella inkomstanstegring inte leder till en uppoffring av en eljest möjlig *reell* inkomststegring — snarare tvärtom. Erfarenheterna av den senast avslutade allmänna avtalsrörelsen samt den debatt som därefter följt torde ge vid handen att förstäelsen ökat för överläggningar och samråd rörande de stabiliseringspolitiska problemen. För den tid som nu återstår av den löpande avtalsperioden är det enligt vår mening angeläget att tillkomsten av stabiliseringspolitiska rundabordskonferenser av ovan angiven karaktär förbereds.

En fastare form av överläggningar om stabiliseringspolitiska problem skulle erhållas genom inrättande av ett ekonomisk-socialt råd. Ett sådant råds funktion har utförligt belysts i tidigare motioner till riksdagen till vilka vi hänvisar.

Hemställan

Yrkanden i vissa i det föregående berörda delar framställs i särskilda motioner.

Med hänvisning härtill och under åberopande av det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen

1. i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala att rundabordskonferenser med ovan angivna sammansättning och syfte måtte användas som ett väsentligt medel att främja stabilitet i priser och samhällsekonomi,

2. i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att utredning sker om inrättande av ett ekonomisk-socialt råd med stabiliseringspolitiska uppgifter,

3. i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utgivning av ett värdefast statligt obligationslån i mindre valörer och med inriktning särskilt på småsparare bland allmänheten.

Stockholm den 26 januari 1967

Bertil Ohlin (fp)

Gunnar Hedlund (cp)
